

ارتقای فرهنگ نذر

یکی از فرهنگ‌ها و رفتارهای زیبای دینی ما نذر کردن است که این عنوان تحت احکام شرعی و مسائل فرعی فقهی بررسی می‌شود. در چند جمله کوتاه نذر آن است که انسان برای خدا ملتزم به انجام عملی پسندیده یا ترک عملی ناپسند شود که در صورت وجود تمام شرایط نذر، عمل به آن واجب بوده و تغییر آن جایز نیست و در صورت تخلف، کفاره واجب می‌شود و نکته دیگر آنکه در نذر فرزند، اجازهٔ والدینش شرط نیست، ولی بیشتر فقها معتقدند نذر زن بدون رضایت شوهرش باطل است.

البته فرهنگ نذر کردن مختص به اسلام نیست و در اقوام و ادیان گذشته نیز با اشکال دیگری وجود داشته است. در قرآن کریم در ماجرای حضرت مریم و باردار شدن مادر حضرت مریم به ایشان آمده است:

﴿إِذْ قَالَتْ اهْزَأْهُ عِمْرَانُ رَبِّ إِنِّي نَدُوْتُ لَكَ مَا فِی بَطْنِی مُعْزَرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّی إِنَّکَ أَنْتَ السَّمِیعُ الْعَلِیمُ﴾، زن عمران گفت: پروردگارا، آنچه در شکم خود دارم نذر تو کردم تا آزاد شده از مشاغل دنیا و پرستشگر تو باشد، پس، از من بپذیر که تو خود شنوای دانایی.(سوره آل عمران،آیه ۳۵)

اما در فرهنگ مردم ما تا سخن از نذر کردن به میان می‌آید اولین تصویری که در ذهن‌ها متبادر می‌شود، انواع خوراکی‌های خاص و مسائل مالی و کمک‌های اقتصادی است. در حالی که این موضوع می‌تواند با توجه به نیازها و خلأهای جامعه ارتقا پیدا کند. تعبیر جدیدی که به تازگی تحت عنوان نذر در جامعه ما به نیکویی مطرح شده است، تعبیر نذر فرهنگی است که می‌خواهد به مخاطب اهمیت مسائل فرهنگی و عنصر فرهنگ و فرهنگ‌سازی را یادآور شود و بگوید که فقر فرهنگی اگر از فقر اقتصادی بدتر نباشد، کمتر نیست. به‌طور کلی این فقر فرهنگی است که گاهی انواع و اقسام مشکلات اجتماعی و حتی اقتصادی را به وجود می‌آورد پس می‌توان هزار و یک نیت زیبا در موضوع‌های فرهنگی و کمک به اصلاح فرهنگ افراد و جامعه را در نذر خود آورد و ضمن برطرف کردن نیاز فرهنگی افراد و ساختن زندگی آن‌ها، شکل این سنت پسندیده دینی را نیز ارتقا بخشید تا تنها وقتی سخن از نذر می‌شود، تصویر شله‌زرد و پول در ذهن افراد نیاید بلکه کتاب و کتاب‌خوانی هم شامل نذرهای معمول ما بشود یعنی مثلاً منی که می‌خواهم مشکل‌م حل شود بگویم اگر فلان مشکل‌م حل شود، فلان کتابی که همیشه نیت داشتم بخوانم و برای اصلاح زندگی من مفید است، اما تبلی می‌کردم را می‌خوانم. یا اگر فلان نیت و دعای من اجابت و برآورده شود فلان کتاب خاص را به شخصی که به آن نیاز دارد هدیه می‌دهم و این نذرهای فرهنگی چقدر زیباست و چقدر جای آن در جامعه ما خالی است.

امیدوارم که همین الان نیت کنیم که بتوانیم یک نذر فرهنگی زیبا برای خودمان یا اطرافیان و دیگران داشته باشیم تا بتوانیم این سنت زیبا را در جامعه خودمان گسترش دهیم. ان‌شاء...

مرقد مردی که پرواز را به روحش آموخته بود...

مرقد میثم تمار

روح پاک و بزرگ، برای هر فرد به منزله دو بال می‌ماند برای پرواز. پرواز و صعود از زمین به آسمان. روح پاک زمینیان را آسمانی کرده و آنان را از فرش به عرش می‌برد.

میثم تمار، جوان ایرانی، غلام زنی از طایفه بنی‌اسد بود و پس از بیست سال، امام علی^(ع) او را از آن زن خرید و آزادش کرد. او پس از آزادی از شاگردان خاص امام شد. میثم پس از فراگرفتن معارف و مفاهیم دینی از امام به چنان درجه علمی دست یافت که جزو فرشتگان مقرب الهی، پیامبران و بنده‌های خاص خدا کسی از آن بهره‌ای نبرده بود. یکی از علومی که او توسط امام علی^(ع) آن را فراگرفته، علم منایا و بلایا بود و به این ترتیب می‌توانست از اتفاقات آینده و رنج‌ها، رفتاری‌هایی که برای هر فرد اتفاق می‌افتاد یا نحوه مرگ یا کشته شدنش، از پیش خبر دهد.

او در زمان امام علی^(ع)، امام حسن^(ع) و امام حسین^(ع)، در کوفه زندگی می‌کرد. میثم در سال ۶۰قمری برای دیدار امام حسین^(ع) و سفر حج به سمت مدینه رفت، اما امام را نیافت. از ام‌سلمه جوای ماجرأ شد و در جریان سفر امام به سمت کوفه قرار گرفت. سرانجام او در مسیر بازگشت به کوفه، توسط سپاه ابن‌زیاد دستگیر و همان‌طور که خودش از زبان امام علی^(ع) شنیده بود، قبل از واقعه کربلا بر همان درختی که از قبل می‌دانست به دار آویخته شد و به شهادت رسید.

بدن مطهر میثم سه روز بر دار بود تا جمعی از یاران خرامافروزش، نقشه‌ای کشیدند شبانه پیکر را پایین آوردند و در محل برکه آبی که خشک شده‌بود، دفن کردند. ابن‌زیاد، برای جلوگیری از تجمع شیعیان امیرالمؤمنین دستور داد تا محل دفن را پیدا کنند، اما نتوانستند. هم‌اکنون، مرقد میثم تمار، حدود ۴۰۰متری جنوب‌غربی مسجد کوفه و در نزدیکی خانه‌ای که منسوب به حضرت علی^(ع) است، قرار دارد.

از تاریخ ساخت اولیه مزار میثم تمار، اطلاعاتی در دست نیست، اما حاج محمد رشاد بن ناصر مرز (مرضه) نجفی ساختمان فعلی آن را در نیمه دوم قرن ۱۴هجری بازسازی کرد. سال ۲۰۱۲م، هیئت بازسازی استان نجف، تصمیم گرفت تا مرقد میثم را توسعه دهد. به همین دلیل، مراسم کلنگ‌زنی طرح توسعه مرقد میثم، با حضور مسئولان عراق و با سرمایه‌ای مشخص آغاز شد. براساس این پروژه، قرار شده است تا مساحت بارگاه که در گذشته، چهارصد مترمربع بود، به ۱۲۰۰مترمربع افزایش یابد و دو مناره در دو طرف ورودی بنا، ساخته شود و حرم مطهر، به دو بخش مختص به زنان و مردان، تقسیم شود.

مهرورز

گفت‌وگو

هر عملی در حق دیگران انجام‌دهیم برای خودمان هم اتفاق می‌افتد بین استوری‌گردی‌هایمان در اینستاگرام با شکل و شمایل خوش‌آپ‌ورنگ از این مفهوم یاددیده‌ایم‌که انرژی مثبت داشته باش. کائنات هوشمند است، کارمای عمل خودت بود، هر سنگی که به سمت دیگری پرتاب می‌کنی به خودت می‌خورد و... به‌همین مناسبت به سراغ استاد فیاض قرائی، دکترای رشته ادیان و عرفان تطبیقی در زمینه ادیان هند رفته‌ایم تا بپرسیم که معنی کارما چیست؟ ریشه و خاستگاه آن متعلق به‌کجاست؟ و چگونه سازوکاری دارد؟ با ما همراه باشید.

● معنی کارما چیست و این مفهوم از چه زمانی و چگونه وارد کشور ما شده است؟
واژه کارما تلفظ ناصحیح مفهوم کرمه بر وزن چرخه است. در لغت به معنی کنش و انجام دادن و در اصطلاح یعنی هر کاری نتیجه متناسب با خودش را در پی دارد که به این دنیا محدود نشده است. این مفهوم در بیشتر ادیان هند مطرح است، اما این سبک بازاری با تلفظ‌های اشتباه و مفاهیم دست دوم از غرب وارد کشور ما شده است که‌هندی‌ها به‌غرب عرضه کرده‌اند و ما باز از آنها گرفته‌ایم و گرنه این مفهوم بحث جدیدی برای مردم ایران نیست که در ۴۰۰ سال پیش کتاب‌ها و متون هندی به زبان ما ترجمه شده اند کتاب‌هایی مثل اوپانیشادها و... به همین دلیل بسیاری از کلمات فارسی و‌هندی‌ریشه‌های مشترکی باهم دارند کرمه و کرن ریشه مشترک کنش را دارا هستند.

● به نظر شما چرا این بحث در بین جوانان ما رایج شده است؟
با توجه به ارتباط فرهنگی میان اقوام و مفهوم این دست مفاهیم در فرهنگ دینی، ادبیات و حتی ضرب‌المثل‌های ما بسیار ذکر شده است. مانند: گندم از گندم بریود جو ز جو، اگر باد

پروردگارا! دل‌هایمان را، بعد از آنکه ما را هدایت کردی، (از راه حق) منحرف مگردان!

سوره آل عمران آیه ۸
ترجمه آیت... مکارم شیرازی

هر چه کنی به خود کنی

بررسی خاستگاه، ریشه و مفهوم «کارما» و تطبیق آن در آموزه‌های اسلامی در گفت و گو با دکتر فیاض قرائی، مولف و پژوهشگر

فجر، آیه ۲۷ تا ۳۰)
مقام اطمینان در انسان مؤمن بله‌محقق می‌شود، انسان‌ها به تناسب تلاش خودشان اگر بخواهند می‌توانند از دنیا و تعلقات آن دست بکشند و رهایی از دنیا و لذت‌های روحانی برسند و آن را تجربه کنند. ما در اسلام احتیاج به تولد دوباره نداریم که در همین زندگی می‌توانیم به آن دست پیدا کنیم.

کتاب «داستان بریده بریده» نوشته علیرضا نظری خرم؛ در یک قاب وسیع زمانی که از آخرین لحظات زندگی معاویه و به خلافت رسیدن پسرش یزید آغاز می‌شود و تا بازگشت اسرای اهل بیت به کربلا و واقعه‌خو را نیز روایت می‌کند، سعی دارد بخش بسیار مهمی از تاریخ اسلام را از صافی داستان عبور دهد و در خلال یک بیان داستانی، بسیاری از نخوانده‌ها و نشنیده‌های تاریخی که حاصل سال‌ها تجربه تخصصی و اشراف نویسندهٔ کتاب در حوزهٔ ریز‌متن‌ها و رخداد‌های ناشناخته‌تر تاریخ و حدیث، چه در کتب اهل تشیع و چه در کتاب

در حوزه داستان‌های مذهبی درباره عاشورا داستان‌های زیادی نوشته شده است؛ چه آثاری که جنبهٔ داستانی آن‌ها پُررنگ‌تر است و چه آثاری که تکیه حد اکثری آن‌ها به

استنادات تاریخی و روایی است. مهم‌ترین چالش پرداختن مفصل به ماجرای عاشورا در آثار تولید شده، غلبهٔ مطلق وجههٔ تاریخی اثر است و به همین دلیل در اغلب موارد، آن اثر از طیف ذائقهٔ مخاطب عام و عموم مردم دور می‌شود؛ چون مواجههٔ تخصصی با تاریخ و پیچ‌وخم‌های آن، مضاف بر اینکه ادبیات و پرداخت مختص به خود را دارد، اهل خود را نیز می‌طلبد.

داستان
بریده
بریده

بردار
و بخوان

کسی که با خویشاوندان خود قطع رابطه کند، به خدا ایمان نیاورده است.

امام علی^(ع)
غرر الحکم، ص ۴۰۷، ج ۹۳۲۷

دارای لطایف بسیاری است. در دین ما آمده انسان می‌تواند با انجام ثواب و دوری از گناه، با دست شستن از دنیا به روضه‌رضوان برسد. یک انسان می‌تواند به بالاترین درجه امن برسد و مؤمن باشد، یا اَیُّهَا النَّفْسُ الْفَاطِمَةُ اُرجِعی إلی رَبِّکَ راضِیةً مُرضِیةً فَاُخْلِ فی عِبادِی وَاُخْلِ جُنتِی، هان ای روح آرام یافته و متین، به سوی پروردگارت بازگرد که تو از او خشنود و او از تو خرسند است پس در جرگه‌بندگان من درای و به بهشت من داخل شو! (سوره

مفاهیم در اسلام در کنار مفهوم عدالت و قیامت ذکر می‌شوند و توجه به آثار گناه هم وجود دارد.

مفهوم کرمه در کنار سه مفهوم دیگر در بیشتر ادیان هند با تفاوت‌هایی مطرح شده است که نتیجه آن بحث تناسخ است. در ادیان هندی عمل انسان محدود به حواس پنج‌گانه‌ا ونیست، هر چه فکر کنی، هر چه حس کنی، بگویی، بشنوی و ... از اعمال توست مثل آن چیزی که ما در اسلام داریم «العمال بنیات، یعنی حتی نیت تو دیده می‌شود. این

تناسخ در هند در کنار مفاهیم اصلی دیگری مطرح می‌شود که کرمه یکی از آن‌ها بود که ذکر شد. متناسب با خوبی یا بدی کرمه هر فرد، زندگی و کالبد بعدی‌اش شکل می‌گیرد. مفهوم رنج در ادیان هندی از اصول است. شما باید آن قدر خوب زندگی کنید که از چرخه تولد دوباره‌ها بشوید و از رنج فارغ شوید.

مفهوم مسخ در اسلام مطرح است. اما تفاوت دارد با مفهومی که هندیان از تناسخ مطرح می‌کنند. در اسلام آمده است، با توجه به آنچه کردی در جهنم یا بهشت در صورت‌های مختلفی ظاهر می‌شوی، اگر ایمان و عمل صالح انجام بدهید در بهشت جای دارید و غیر آن در جهنم که هر دو دارای درجات متفاوتی هستند. مقام عمل صالح

مفهوم کرمه در کنار سه مفهوم دیگر در بیشتر ادیان هند با تفاوت‌هایی مطرح شده است که نتیجه آن بحث تناسخ است. در ادیان هندی عمل انسان محدود به حواس پنج‌گانه‌ا ونیست، هر چه فکر کنی، هر چه حس کنی، بگویی، بشنوی و ... از اعمال توست مثل آن چیزی که ما در اسلام داریم «العمال بنیات، یعنی حتی نیت تو دیده می‌شود. این

تناسخ در هند در کنار مفاهیم اصلی دیگری مطرح می‌شود که کرمه یکی از آن‌ها بود که ذکر شد. متناسب با خوبی یا بدی کرمه هر فرد، زندگی و کالبد بعدی‌اش شکل می‌گیرد. مفهوم رنج در ادیان هندی از اصول است. شما باید آن قدر خوب زندگی کنید که از چرخه تولد دوباره‌ها بشوید و از رنج فارغ شوید.

مفهوم مسخ در اسلام مطرح است. اما تفاوت دارد با مفهومی که هندیان از تناسخ مطرح می‌کنند. در اسلام آمده است، با توجه به آنچه کردی در جهنم یا بهشت در صورت‌های مختلفی ظاهر می‌شوی، اگر ایمان و عمل صالح انجام بدهید در بهشت جای دارید و غیر آن در جهنم که هر دو دارای درجات متفاوتی هستند. مقام عمل صالح

مفهوم کرمه در کنار سه مفهوم دیگر در بیشتر ادیان هند با تفاوت‌هایی مطرح شده است که نتیجه آن بحث تناسخ است. در ادیان هندی عمل انسان محدود به حواس پنج‌گانه‌ا ونیست، هر چه فکر کنی، هر چه حس کنی، بگویی، بشنوی و ... از اعمال توست مثل آن چیزی که ما در اسلام داریم «العمال بنیات، یعنی حتی نیت تو دیده می‌شود. این

تناسخ در هند در کنار مفاهیم اصلی دیگری مطرح می‌شود که کرمه یکی از آن‌ها بود که ذکر شد. متناسب با خوبی یا بدی کرمه هر فرد، زندگی و کالبد بعدی‌اش شکل می‌گیرد. مفهوم رنج در ادیان هندی از اصول است. شما باید آن قدر خوب زندگی کنید که از چرخه تولد دوباره‌ها بشوید و از رنج فارغ شوید.

مفهوم مسخ در اسلام مطرح است. اما تفاوت دارد با مفهومی که هندیان از تناسخ مطرح می‌کنند. در اسلام آمده است، با توجه به آنچه کردی در جهنم یا بهشت در صورت‌های مختلفی ظاهر می‌شوی، اگر ایمان و عمل صالح انجام بدهید در بهشت جای دارید و غیر آن در جهنم که هر دو دارای درجات متفاوتی هستند. مقام عمل صالح

مفهوم کرمه در کنار سه مفهوم دیگر در بیشتر ادیان هند با تفاوت‌هایی مطرح شده است که نتیجه آن بحث تناسخ است. در ادیان هندی عمل انسان محدود به حواس پنج‌گانه‌ا ونیست، هر چه فکر کنی، هر چه حس کنی، بگویی، بشنوی و ... از اعمال توست مثل آن چیزی که ما در اسلام داریم «العمال بنیات، یعنی حتی نیت تو دیده می‌شود. این

تناسخ در هند در کنار مفاهیم اصلی دیگری مطرح می‌شود که کرمه یکی از آن‌ها بود که ذکر شد. متناسب با خوبی یا بدی کرمه هر فرد، زندگی و کالبد بعدی‌اش شکل می‌گیرد. مفهوم رنج در ادیان هندی از اصول است. شما باید آن قدر خوب زندگی کنید که از چرخه تولد دوباره‌ها بشوید و از رنج فارغ شوید.

مفهوم مسخ در اسلام مطرح است. اما تفاوت دارد با مفهومی که هندیان از تناسخ مطرح می‌کنند. در اسلام آمده است، با توجه به آنچه کردی در جهنم یا بهشت در صورت‌های مختلفی ظاهر می‌شوی، اگر ایمان و عمل صالح انجام بدهید در بهشت جای دارید و غیر آن در جهنم که هر دو دارای درجات متفاوتی هستند. مقام عمل صالح

مفهوم کرمه در کنار سه مفهوم دیگر در بیشتر ادیان هند با تفاوت‌هایی مطرح شده است که نتیجه آن بحث تناسخ است. در ادیان هندی عمل انسان محدود به حواس پنج‌گانه‌ا ونیست، هر چه فکر کنی، هر چه حس کنی، بگویی، بشنوی و ... از اعمال توست مثل آن چیزی که ما در اسلام داریم «العمال بنیات، یعنی حتی نیت تو دیده می‌شود. این

تناسخ در هند در کنار مفاهیم اصلی دیگری مطرح می‌شود که کرمه یکی از آن‌ها بود که ذکر شد. متناسب با خوبی یا بدی کرمه هر فرد، زندگی و کالبد بعدی‌اش شکل می‌گیرد. مفهوم رنج در ادیان هندی از اصول است. شما باید آن قدر خوب زندگی کنید که از چرخه تولد دوباره‌ها بشوید و از رنج فارغ شوید.

مفهوم مسخ در اسلام مطرح است. اما تفاوت دارد با مفهومی که هندیان از تناسخ مطرح می‌کنند. در اسلام آمده است، با توجه به آنچه کردی در جهنم یا بهشت در صورت‌های مختلفی ظاهر می‌شوی، اگر ایمان و عمل صالح انجام بدهید در بهشت جای دارید و غیر آن در جهنم که هر دو دارای درجات متفاوتی هستند. مقام عمل صالح

مفهوم کرمه در کنار سه مفهوم دیگر در بیشتر ادیان هند با تفاوت‌هایی مطرح شده است که نتیجه آن بحث تناسخ است. در ادیان هندی عمل انسان محدود به حواس پنج‌گانه‌ا ونیست، هر چه فکر کنی، هر چه حس کنی، بگویی، بشنوی و ... از اعمال توست مثل آن چیزی که ما در اسلام داریم «العمال بنیات، یعنی حتی نیت تو دیده می‌شود. این

تناسخ در هند در کنار مفاهیم اصلی دیگری مطرح می‌شود که کرمه یکی از آن‌ها بود که ذکر شد. متناسب با خوبی یا بدی کرمه هر فرد، زندگی و کالبد بعدی‌اش شکل می‌گیرد. مفهوم رنج در ادیان هندی از اصول است. شما باید آن قدر خوب زندگی کنید که از چرخه تولد دوباره‌ها بشوید و از رنج فارغ شوید.

در ادامه نکات مهمی را که براساس روایات در مفاتیح الحیات برای خوردن و آشامیدن ذکر شده است مرور می‌کنیم.

در هنگام شروع غذا بسم... بگوئیم
قبل از خوردن غذا و بعد از آن دست‌ها را بشوییم
هنگام خوردن غذا کفش به پا نداشته باشیم
ایستاده غذا نخوریم
وسط غذا آب نخوریم
غذا را داغ داغ نخوریم
به آنچه می‌خوریم علاقه نشان دهیم
وعده شام را حذف نکنیم
زیاد غذا نخوریم
آنچه می‌خوریم حلال باشد.
با خوردن نمک شروع کنیم
در ظرفی که ترک دارد غذا یا نوشیدنی نخوریم
روی غذا فوت نکنیم
غذا خوردن دیگران را کنترل نکنیم
خرده ریزه‌های نان و غذا را دورتر بریزیم